

Sygn. akt IV U 707/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 stycznia 2019 roku

Sąd Okręgowy w Tarnowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Jacek Liszka

Protokolant: st. sekr. sądowy Patrycja Czarnik

po rozpoznaniu w dniu 16 stycznia 2019 roku w Tarnowie na rozprawie

sprawy z odwołania R. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 13 sierpnia 2018 roku nr (...)

w sprawie R. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o emeryturę

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje odwołującemu się R. M. emeryturę począwszy od dnia 14 września 2018 roku;
2. ustala, iż organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Sygn. akt IV U 707/18

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie

z dnia 16 stycznia 2019 r.

Decyzją z dnia 13 sierpnia 2018 r., nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T., na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1270 ze zm.) oraz przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.), po rozpatrzeniu wniosku z dnia 20 lipca 2018 r., odmówił R. M. przyznania prawa do emerytury. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że ubezpieczony nie spełnia wymogów określonych w art. 184 powołanej ustawy, od wystąpienia których uzależnione jest nabycie prawa do emerytury, ponieważ na dzień 1 stycznia 1999 r. nie udokumentował co najmniej 25-letniego okresu ubezpieczenia, a jedynie 24 lata, 9 miesięcy i 21 dni okresów składkowych i nieskładkowych oraz co najmniej 15-letniego stażu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, a jedynie 4 lata i 27 dni takiej pracy. W stażu tym ZUS nie uwzględnił wnioskodawcy okresu zatrudnienia od 5 sierpnia 1982 r. do 30 kwietnia 1994 r. w (...) Zakładach Produkcji (...) w N. na stanowisku ślusarza, ponieważ

przedłożona dokumentacja nie określa rodzaju wykonywanej przez ubezpieczonego pracy ściśle według wykazu, działu i pozycji rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Decyzja ta została zaskarżona odwołaniem przez R. M.. W odwołaniu ubezpieczony domagał się zmiany zaskarżonej decyzji i przyznania mu prawa do emerytury. W uzasadnieniu odwołujący podał, że na dzień 1 stycznia 1999 r. legitymuje się co najmniej 15-letnim okresem pracy w szczególnych warunkach, ponieważ pracę taką wykonywał od 5 sierpnia 1982 r. do 30 kwietnia 1994 r. w (...) Zakładach Produkcji (...) w N., kiedy był ślusarzem remontowym na wydziale kotłowni i wydziale wyparki. Na dzień 1 stycznia 1999 r. wykazał też co najmniej 25-letni okres ubezpieczenia. Celem wykazania tej okoliczności odwołujący przedłożył kserokopię zaświadczenia KRUS P. Terenowej w T. z dnia 31 sierpnia 2018 r. potwierdzającego okresy podlegania przez niego ubezpieczeniu społecznemu rolników i okresy opłacania składek na to ubezpieczenie (k. 4).

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu podał, że w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 30 kwietnia 1994 r. nie powołano się na konkretny wykaz, dział i pozycję rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wskazując jedynie błędne przepisy resortowe. W świadectwie tym pracodawca nie wskazał też na charakter pracy wykonywanej przez odwołującego, zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. Organ rentowy podkreślił ponadto, że nie każda praca na stanowisku ślusarza może być zaliczona jako praca w szczególnych warunkach.

Bezsporne w niniejszej sprawie było, że odwołujący R. M. w dniu (...) ukończył 60 lat życia.

W dniu 20 lipca 2018 r. ubezpieczony wystąpił do ZUS z wnioskiem o emeryturę.

Na dzień 1 stycznia 1999 r. ubezpieczony udokumentował w postępowaniu przed organem rentowym 23 lata, 7 miesięcy i 10 dni okresów składkowych oraz 1 rok, 2 miesiące i 11 dni okresów nieskładkowych, co dało mu łącznie 24 lata, 9 miesięcy i 21 dni okresów składkowych i nieskładkowych. Ubezpieczony wykazał też staż pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 4 lat i 27 dni z tytułu zatrudnienia od 1 kwietnia 1976 r. do 27 kwietnia 1980 r. w Zakładach (...) S.A. w T. na stanowisku tokarza.

Zaskarżoną decyzją z dnia 13 sierpnia 2018 r. (...) Oddział w T. odmówił R. M. przyznania prawa do emerytury, ponieważ na dzień 1 stycznia 1990 r. wnioskodawca nie udokumentował co najmniej 25-letniego okresu ubezpieczenia oraz co najmniej 15-letniego stażu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Po przedłożeniu w dniu 14 września 2018 r. zaświadczenia KRUS P. (...) w T. z dnia 31 sierpnia 2018 r. potwierdzającego okresy podlegania przez odwołującego ubezpieczeniu społecznemu rolników i okresy opłacania składek na to ubezpieczenie, (...) Oddział w T., po ponownym rozpatrzeniu sprawy, uznał za udowodniony przez wnioskodawcę na dzień 1 stycznia 1999 r. co najmniej 25-letni okres składkowy i nieskładkowy. Decyzją z dnia 19 września 2018 r. ponownie odmówił mu jednak przyznania prawa do emerytury, ponieważ na dzień 1 stycznia 1999 r. ubezpieczony nie wykazał co najmniej 15-letniego stażu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Ubezpieczony nie jest członkiem OFE.

(okoliczności bezsporne)

Sąd ustalił ponadto następujący stan faktyczny sprawy:

Od 5 sierpnia 1982 r. do 30 kwietnia 1994 r. odwołujący R. M. pracował w (...) Zakładach Produkcji (...) w N. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowiskach ślusarza i ślusarza-kanalarza. Umową o pracę z dnia 5 sierpnia 1982 r. na okres próbny od 5 sierpnia 1982 r. do 18 sierpnia 1982 r. i umową o pracę na czas nieokreślony z dnia 19 sierpnia 1982 r. powierzono odwołującemu obowiązki ślusarza w Wydziale E.. Z dniem 1 listopada 1988 r. odwołujący przeniesiony został z Wydziału E. (...). Umową o pracę z dnia 30 kwietnia 1992 r. powierzono mu stanowisko ślusarza w Wydziale T. (...) Z dniem 1 września 1993 r. powierzono odwołującemu obowiązki ślusarza-kanalarza w Dziale A. (...). Od 3 lutego 1988 r. do 1 marca 1988 r. odwołujący uczęszczał na kurs kierowców wózków akumulatorowych i spalinowych.

dowód:

- świadectwo pracy z dnia 30.04.1994 r.- k. 4 cz. II akt ZUS, akta osobowe,
- umowa o pracę na okres próbny z dnia 05.08.1982 r.- akta osobowe,
- umowy o pracę z dnia: 19.08.1982 r. i 30.04.1992 r.- akta osobowe,
- karty obiegowe zmiany z dnia: 03.08.1982 r. i 30.04.1994 r.- akta osobowe,
- angaż z dnia 26.08.1993 r.- akta osobowe,
- pismo pracodawcy z dnia 02.11.1988 r.- akta osobowe,
- zaświadczenie z dnia 14.04.1988 r.- akta osobowe,

Odwołujący pracował jako ślusarz remontowy odpowiadając za utrzymanie ruchu.

Do 1 listopada 1988 r. był ślusarzem remontowym na tzw. wyparce, należącej do Wydziału E. znajdującej się przy kotłowni. Dział (...) początkowo należał do Wydziału (...), ale z czasem został włączony do Wydziału S. (...). Na wyparce odbywał się proces zagęszczania ługów poprzez odparowywanie. Na wyparce znajdowało się około 36 pomp i zbiorniki, gdzie następowało odparowywanie wody ze żrącego ługu. W wyparce było 6 wysokich kolumn o średnicy około 3 metrów, w których znajdowały się węzownice z parą wodną. Zadaniem odwołującego była naprawa, remonty i konserwacja pomp, zbiorników i zaworów. Produkcja w dziale wyparki odbywała się na 3 zmiany w ruchu ciągłym 24-godzinnym. Odwołujący pracował na wyparce jako ślusarz i konserwator urządzeń. Jego praca polegała na konserwacji i remontach urządzeń oraz utrzymaniu ich w ruchu ciągłym. Odwołujący na bieżąco zajmował się konserwacją i remontami urządzeń, w tym pomp, zbiorników i zaworów. Swoją pracę wykonywał na wyparce, a ponadto zajmował się konserwacją i remontami kotłów na kotłowni. Zasadniczo pracę realizował na jednej zmianie, a w razie awarii, które zdarzały się często, ponieważ urządzenia były wyeksploatowane, pracował również w godzinach nadliczbowych. W przypadku awarii, był wzywany do pracy w nocy i w niedziele. Później, kiedy wyparka przeszła pod Wydział S. (...), odwołujący w dalszym ciągu wykonywał tę samą pracę. W wydziale tym, gdzie znajdowały się kadzie fermentacyjne, produkowano z ługu powarzelnego spirytus drzewny. Po produkcji spirytusu, oddrożdżowiona na drożdżowni tzw. brzczka- półprodukt- rurociągiem była transportowana na wyparkę. Na wyparce następowało zagęszczanie oddrożdżowionej brzczki, w wyniku czego otrzymywano zagęszczony płyn, transportowany następnie do odbiorców cysternami. Był to produkt uboczny produkcji, wykorzystywany przy produkcji np. asfaltu. Wyparka była miejscem, gdzie znajdowały się duże zbiorniki i pompy, w których odbywało się zagęszczenie brzczki poprzez przepompowywanie ze zbiornika do zbiornika i odparowywanie. W Wydziale S. (...) zadaniem odwołującego, podobnie jak na wyparce, były naprawy, konserwacje i remonty urządzeń znajdujących się w wydziale oraz utrzymanie ruchu ciągłego tych urządzeń. Jako ślusarz-kanalarz odwołujący pracował w kanałach ściekowych przy udrażnianiu

sieci kanalizacyjnej. Niecałe osiedle mieszkaniowe w N. było połączone siecią kanalizacyjną zakładu i zadaniem odwołującego jako ślusarza-kanalarza było udrożnić tą sieć i połączyć ją z zakładem. Wszystkie te prace odwołujący realizował stale i w pełnym wymiarze godzin.

dowód:

- zeznania świadka Z. Ł.- 00:08:27-00:22:38,
- zeznania świadka H. S.- 00:25:58-00:32:21,
- zeznania odwołującego R. M.- 00:35:47-00:49:58,

Stan faktyczny w sprawie Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów oraz zeznania świadków i odwołującego.

Sąd pozytywie ocenił dowody z dokumentów, których autentyczność oraz wiarygodność, jak również poprawność materialna i formalna nie budziły wątpliwości, zaś ich treść i forma nie były kwestionowane przez strony postępowania. Brak było zatem jakichkolwiek podstaw, także takich, jakie należałoby uwzględnić z urzędu, aby dokumentom tym odmówić właściwego im znaczenia dowodowego.

Sąd w całości dał wiarę zeznaniom świadków Z. Ł. i H. S. oraz słuchanego w charakterze strony R. M., którzy wskazali na okoliczności istotne

z punktu widzenia rozstrzygnięcia, dotyczące rodzaju czynności wykonywanych przez ubezpieczonego w spornym okresie zatrudnienia w (...) Zakładach Produkcji (...). Zeznania te zasługiwały na walor pełnej wiarygodności, gdyż wzajemnie ze sobą korespondowały, były wewnątrznie spójne, logiczne, a przy tym przekonujące w świetle zasad logiki i doświadczenia życiowego. Pośrednio znalazły też potwierdzenie w treści dokumentów zgromadzonych w aktach osobowych ubezpieczonego. Świadkowie szczegółowo opisali na czym polegała praca odwołującego na zajmowanych stanowiskach ślusarza i ślusarza-kanalarza, zaś ubezpieczony okoliczności te potwierdził.

Pozostałe okoliczności sprawy Sąd uznał za bezsporne, gdyż nie były w żaden sposób kwestionowane przez strony, zaś dokumenty przedstawione na ich stwierdzenie nie budziły wątpliwości Sądu co do ich autentyczności.

Sąd rozważył, co następuje:

Odwołanie od zaskarżonej decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. z dnia 13 sierpnia 2018 r. zasługiwało na uwzględnienie.

Spór w niniejszej sprawie sprowadzał się do ustalenia, czy ubezpieczony R. M. spełnia warunki do przyznania mu emerytury w obniżonym wieku z tytułu pracy w szczególnych warunkach.

Stosownie do treści art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1270 ze zm.), ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat- dla kobiet i 65 lat- dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2).

Wymagany w art. 184 ust. 1 pkt 2 okres składkowy i nieskładkowy przewiduje

art. 27 powołanej ustawy, w świetle którego wynosi on co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn.

Przepis art. 32 ustawy statuuje natomiast, iż ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 ust. 1. Zgodnie z dyspozycją tego przepisu- za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia.

Stosownie do treści art. 32 ust. 4 ustawy, wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych. Mowa tu o rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Jak wynika z § 1 wskazanego rozporządzenia, stosuje się je do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, wymienione w § 4-15 rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia.

W myśl § 2 ust. 1, okresami uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu uważa się okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy (ust. 2).

Zgodnie zaś z § 4 ust. 1, prawo do emerytury nabywa pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A rozporządzenia, jeżeli osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn oraz legitymuje się wymaganym okresem zatrudnienia, w tym co najmniej okresem 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Bezsporne w niniejszej sprawie było, że odwołujący osiągnął wiek 60 lat, posiadał na dzień 1 stycznia 1999 r. wymagany 25-letni okres ubezpieczenia i nie jest członkiem OFE. Rozstrzygnąć natomiast należało, czy odwołujący legitymuje się co najmniej 15-letnim stażem pracy wykonywanej w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Przed organem rentowym ubezpieczony udowodnił taki staż w wymiarze 4 lat i 27 dni. Do wykazania 15 lat pracy w szczególnych warunkach zabrakło mu zatem 10 lat, 11 miesięcy i 3 dni.

W orzecznictwie podkreśla się, że w spornych przypadkach uwzględnienie okresów wykonywania pracy szkodliwej lub uciążliwej, wymaganej do przyznania emerytury w niższym wieku emerytalnym, następuje po ustaleniu rzeczywistego zakresu obowiązków ubezpieczonego oraz wykonywania przez niego szkodliwego zatrudnienia bezpośrednio, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Ocena wykonywania pracy szkodliwej „stale i w pełnym wymiarze czasu pracy” powinna być racjonalna i odnosić się do konkretnego rodzaju pracy i cech charakteryzujących sposób jej faktycznego świadczenia u danego pracodawcy (por. wyrok SN z dnia 4 listopada 2015 r., I UK 509/14, LEX nr 1929077). Z przywileju przejścia na emeryturę w niższym wieku emerytalnym, przysługującego pracownikom zatrudnionym w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, mogą zatem korzystać wyłącznie pracownicy, którzy byli rzeczywiście zatrudnieni stale i w

pełnym wymiarze czasu pracy na stanowiskach pracy wymienionych w wykazie A lub B, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r.

Świadczenia wykonywania pracy w szczególnych warunkach nie są dokumentami urzędowymi w rozumieniu art. 244 § 1 i 2 k.p.c., gdyż podmiot wydający takie świadectwo nie jest organem państwowym ani organem wykonującym zadania z zakresu administracji państwowej. Tylko dokumenty wystawione przez te organy stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Natomiast omawiane świadectwa traktuje się w postępowaniu sądowym jako dokumenty prywatne w rozumieniu art. 245 k.p.c., które stanowią dowód tego, że osoba, która je podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Dokument taki podlega kontroli zarówno co do prawdziwości wskazanych w nim faktów, jak i co do prawidłowości wskazanej w nim podstawy prawnej. Sąd może więc prowadzić postępowanie dowodowe zmierzające do ustalenia, czy świadczona przez stronę praca była wykonywana w warunkach wymaganych przepisami rozporządzenia i czy ubezpieczony zajmował któreś ze stanowisk pracy wymienionych w załącznikach nr 1 lub 2 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (por. wyrok SA we Wrocławiu z dnia 14 lutego 2012 r., III AUa 1717/11, LEX nr 1129731, wyrok SA w Katowicach z dnia 4 listopada 2008 r., III AUa 3113/08, LEX nr 552003, wyrok SA w Białymstoku z dnia 24 września 2008 r., III AUa 795/08, OSAB 2008/4/60-68).

Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 27 maja 1985 r., III UZP 5/85 (LEX nr 14635) wyjaśnił, że w postępowaniu o świadczenia emerytalno-rentowe dopuszczalne jest przeprowadzenie przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych dowodu z zeznań świadków na okoliczność zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, jeżeli zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy. Pogląd ten został rozwinięty w znowelizowanym art. 473 k.p.c., który stanowi, że w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i z przesłuchania stron. W postępowaniu przed tymi sądami okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń mogą być udowodniane wszelkimi dostępnymi środkami dowodowymi (por. wyrok SN z dnia 2 lutego 1996 r.,

II URN 3/95, OSNP 1996/16/239). Skoro więc w niniejszej sprawie Zakład Ubezpieczeń Społecznych kwestionował fakt wykonywania przez odwołującego pracy w szczególnych warunkach w spornym okresie od 5 sierpnia 1982 r. do 30 kwietnia 1994 r., zasadnym stało się ustalenie okoliczności istotnych z punktu widzenia rozstrzygnięcia w oparciu o zeznania świadków, odwołującego i pośrednio na podstawie dowodów z dokumentów.

Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego Sąd uznał, że w spornym okresie zatrudnienia od 5 sierpnia 1982 r. do 30 kwietnia 1994 r. w (...) Zakładach Produkcji (...) w N. odwołujący pracował w szczególnych warunkach.

W oparciu o treść zgromadzonych w aktach osobowych dokumentów Sąd ustalił, że jako ślusarz odwołujący pracował najpierw w Wydziale (...), z dniem 1 listopada 1988 r. przeniesiono go do Wydziału S. (...), umową o pracę z dnia 30 kwietnia 1992 r. powierzono mu stanowisko ślusarza w Wydziale T. (...), zaś z dniem 1 września 1993 r. obowiązki ślusarza-kanalarza w Dziale A. (...). Jak wynika ze spójnych, logicznych i przekonujących zeznań, począwszy od 5 sierpnia 1982 r. odwołujący pracował na wyparce wchodzącej w skład (...).

Na wyparce był odpowiedzialny za remonty i konserwację znajdujących się tam urządzeń i utrzymanie ich w ruchu ciągłym. Na co dzień odwołujący remontował i konserwował pompy, zbiorniki i zawory. Na wyparce znajdowało się około 36 pomp i zbiorniki, gdzie następowało odparowywanie wody ze żrącego ługu. W wyparce było 6 wysokich kolumn o średnicy około 3 metrów, w których znajdowały się wężownice z parą wodną. Odwołujący zajmował się ponadto konserwacją i remontami kotłów na kotłowni. Produkcja w dziale wyparki odbywała się na 3 zmiany w ruchu ciągłym 24-godzinnym. Taką samą pracę ubezpieczony realizował w Wydziale S. (...), gdzie produkowano z ługu powarzelny spirytus drzewny. W wydziale tym znajdowały się kadzie fermentacyjne. Zadaniem odwołującego, podobnie jak na wyparce, były konserwacje i remonty urządzeń znajdujących się w wydziale oraz utrzymanie ruchu

ciąglego tych urzędzeń. Jako ślusarz-kanalarz odwołujący pracował zaś w kanałach ściekowych przy udrażnianiu sieci kanalizacyjnej. Wszystkie wymienione wyżej prace ubezpieczony wykonywał stale i w pełnym wymiarze godzin.

Jak wynika z utrwalonego orzecznictwa, dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzonej mu pracy. Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. (por. wyroki SN: z dnia 8 czerwca 2011 r., I UK 393/10, LEX nr 950426, z dnia 19 maja 2011 r., III UK 174/10, LEX nr 901652, z dnia 1 czerwca 2010 r., II UK 21/10, LEX nr 619638, z dnia 24 marca 2009 r., I PK 194/08, LEX nr 528152, z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 210/07, OSNP 2009/5-6/75, z dnia 6 grudnia 2007 r., III UK 66/07, LEX nr 483283, z dnia 19 września 2007 r., III UK 38/07, OSNP 2008/21-22/329 i z dnia 14 września 2007 r., III UK 27/07, OSNP 2008/21-22/325). To, czym rzeczywiście zajmował się odwołujący w spornym okresie, Sąd ustalił w oparciu o spójne i korespondujące ze sobą zeznania świadków oraz samego ubezpieczonego.

Prace realizowane przez odwołującego w spornym okresie na stanowisku ślusarza należało zakwalifikować według Działu XIV, zatytułowanego: „Prace różne” pkt 25 (bieżąca konserwacja agregatów i urzędzeń oraz prace budowlano-montażowe i budowlano-remontowe na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie) oraz według Działu IV, zatytułowanego: „W chemii” pkt 39 (oczyszczanie albo naprawianie aparatów lub pojemników (np. cystern, zbiorników itp.) po produktach toksycznych, żrących i parzących oraz prace wewnątrz cystern, kotłów, zbiorników, aparatów i kanałów technologicznych), wykazu A, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Nie ulega wątpliwości, że w kotłowni czy na Wydziale S. (...) realizowano prace w szczególnych warunkach, a tam na co dzień ubezpieczony pracował. Prace zaś wykonywane przez odwołującego na stanowisku ślusarza-kanalarza zakwalifikować należało według Działu IX, zatytułowanego: „W gospodarce komunalnej” pkt 1 (prace w kanałach ściekowych) i 2 (oczyszczanie ścieków i filtrów otwartych) wykazu A, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r.

Skoro tak, sporny okres zatrudnienia od 5 sierpnia 1982 r. do 30 kwietnia 1994 r. (11 lat, 8 miesięcy i 27 dni) należało doliczyć odwołującemu do stażu pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 4 lat i 27 dni, co daje mu łącznie ponad 15-letni okres takiej pracy.

W tym stanie faktycznym i prawnym Sąd uznał, że zaskarżona decyzja (...) Oddział w T. z dnia 13 sierpnia 2018 r. nie była zasadna. Na dzień 1 stycznia 1999 r. odwołujący wykazał bowiem co najmniej 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach.

Mając to na uwadze, w punkcie 1 wyroku, na podstawie powołanych przepisów prawa materialnego oraz art. 477⁽¹⁴⁾ § 2 k.p.c., Sąd zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał odwołującemu prawo do emerytury od dnia 14 września 2018 r., tj. od daty przedłożenia przez ubezpieczonego zaświadczenia KRUS P. (...)w T. z dnia 31 sierpnia 2018 r. potwierdzającego okresy podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników i okresy opłacania składek na to ubezpieczenie, na podstawie którego ZUS uznał za udowodniony przez wnioskodawcę na dzień 1 stycznia 1999 r. co najmniej 25-letni okres składkowy i nieskładkowy. Dokonując takiego rozstrzygnięcia, uwzględnił przepis art. 100 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, zgodnie z którym prawo do świadczeń określonych w ustawie powstaje z dniem spełnienia wszystkich warunków wymaganych do nabycia tego prawa.

Sąd nie stwierdził odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji (punkt 2 wyroku). W tej mierze miał na uwadze przepis art. 118 ust. 1a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS. Dopiero bowiem postępowanie sądowe, a w szczególności przeprowadzone w tym postępowaniu dowody z zeznań świadków i odwołującego pozwoliły na ustalenie istotnych, a nie znanych wcześniej organowi rentowemu okoliczności i przesądziły ostatecznie o zasadności wniosku o emeryturę.